

INTERNACIONALNI UNIVERZITET U NOVOM PAZARU

FAKULTET HUMANISTIČKIH NAUKA
SMER-PEDAGOGIJA
ODSEK-PSIHOLOGIJA

Tema: Darovitost

MENTOR:

Prof.dr Vojko Radomirović

STUDENTI:

Adnan Društinac, Alma Čolović, Amina Solaković, Ilda Bibić, Senad Mujković

Uvod

Ljudske su sposobnosti u populaciji statistički raspoređene po Gausovoj, zvonastoj krivulji normalne distribucije. To znači da većina ima određenu sposobnost razvijenu na nekoj prosečnoj osnovi, dok se broj pojedinaca s povećanim ili smanjenim sposobnostima simetrično smanjuje. One pojedince koji imaju jednu ili više sposobnosti značajno natprosečno razvijene obično nazivamo nadarenima u toj sposobnosti (Koren, 1989.). U Velikoj Britaniji za takve se pojedince upotrebljava izraz "sposobniji" (more able).

Darovito dete je dete rođeno s neuobičajenom sposobnošću da savlada određeno područje (ili područja) (Winner, 2005.). Genij je ekstremnija verzija darovitog deteta koje stvara na stupnju odrasle osobe iako je još uvek dete. Takva su deca kreativna u smislu malog "k": ona samostalno otkrivaju pravila svojeg područja i smišljaju neobične strategije za rešavanje problema. Ona su retko kreativna u smislu velikog "K": to označava zahvaćanje i variranje područja (Winner, 2005.). Kada odrastu takva deca nekad postaju stručnjaci u svojem području; a stručnost nije kreativnost. Stručnjaci ostvaruju visoke rezultate u svom području, kreativni ga menjaju. Kreativni put zahteva i buntovnu posebnost, preuzimanje rizika i motivaciju za uzdrmanjem utvrđene tradicije.

Ellen Winner izraz "darovitost" koristi za opisivanje dece s ova tri obeležja: 1. prevremena razvijenost (brže napredovanje od prosečne djece); 2. insistiranje da sviraju po svom (viši kvalitet postignuća, drugačiji putevi učenja, samostalnost i samopouzdanje) i 3. žar za savladavanjem (visoka motivisanost, opsesivan interes). U darovitim je lako uočljiva intrizična motivisanost. Za razliku od ekstrizične motivacije koja nije sama sebi svrha, već je instrumentalna za postizanje nekih vanjskih ciljeva, intrizična motivacija je ponašanje koje se izvodi zbog sebe samog, zbog vlastitog zadovoljstva. Darovite ne treba nagovarati na vežbanje, a njihovo područje im je ujedno i rasonoda.

Talentovan je reč koja dolazi iz grčkog jezika - talanton, odnosno latinskog jezika - talentum, a izvorno znači meru, pa zdelicu kojom se meri, pa zlatan novac. Onaj koji je imao talenta bio je osoba s merom, s osećajem za (zajedničku) meru i kao takav (duhovno) bogat.

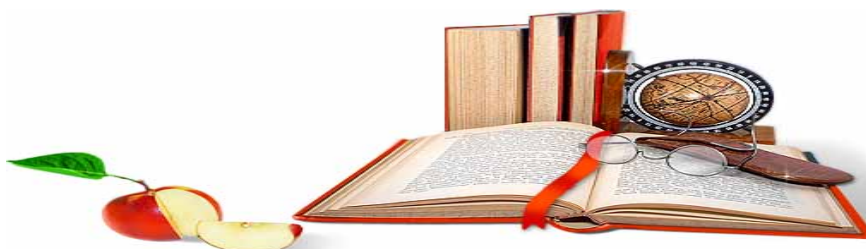
Danas, talent označava razvijenu područno specifičnu darovitost. Gagnéov model razvoja talenta iz nadarenosti objašnjava kako je potrebna nadarenost zbrojena sa slučajem (srećom), okolinom i motivacijsko emocionalnim osobinama. Područja talenta mogu biti školska (akademska), umetnička, sportska, tehnološka. Gagné također navodi i "katalizatore" koji omogućuju razvoj darovitosti u talent: to su otvorenost prema novom iskustvu, pozitivna slika o sebi, autonomija i otpornost na stres. Zanimljiva je otvorenost ka novom iskustvu - ona znači radoznalost, ali i toleranciju na neizvesnost. Naime, tamo gde nisu jasna "pravila igre" pojavljuju se znatne razlike u reakcijama pojedinaca na takve okolnosti. Kruglanski i Webster (u Vlahović-Štetić, 2005) nazivaju to "sklonošću za zatvaranjem", prihvaćanjem "prvog odgovora" koji je, bez obzira na stvarni kvalitet, prihvatljiviji u uporedbi s nejasnošću i dvosmislenosti. I otpornost na stres je neobično svojstvo - iako stresne i traumatske situacije mogu imati vrlo nepovoljno delovanje na dečja postignuća, za darovite je to drugačije. Još je Termanovo longitudinalno istraživanje pokazalo kako deca koja u kasnijim godinama nisu razvila svoju darovitost, u detinjstvu nisu stekla unutrašnju otpornost na otpore koje će svojom različitošću izazivati u okolini.

Razlikujmo još i izraze *otkrivanje* i *identifikacija* nadarenih prema Ivanu Korenu. Pojmovno, otkriti (prepoznati) znači samo indicirati nadarenog pojedinca, a identifikovati znači utvrditi njegov identitet, tj. utvrditi skup osobina koje poseduje, vrstu i stupanj njegove nadarenosti (Koren, 1989.). U procesu otkrivanja više sudeluju učitelji, a u proces identifikacije se uključuju i posebni stručnjaci (psiholozi, pedagozi, sociolozi, lekari).

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com